

INFÖR FOLKOMRÖSTNINGEN 9 JUNI

ORSA FINNMARK

Vildmark eller industriområde?

Här hittar du relevant information om projekterad vindkraftsindustri i Orsa Finnmark – fakta som Dalavind INTE upplyser dig om.

www.nvof.se

VISION ORSA 2050

I Orsa finns **livskvalitet**.
Att bo i Orsa är att leva.

I Orsa är **naturen alltid tillgänglig**
och synlig. Här finns ett unikt centrum
för upplevelser utomhus och **här**
finns den orörda vildmarken och
tystnaden.

DIN RÖST ÄR AVGÖRANDE!

- Orsas politiker har beslutat att frågan om vindkraftsindustri i Orsa Finnmark ska avgöras i en folkomröstning (9 juni 2024).
- I den här foldern hittar du relevant information om vindkraftsplanerna i Orsa Finnmark. Ägna några få minuter för att erhålla fakta som Dalavind och andra aktörer INTE upplyser dig om.
- Vision Orsa 2050 är ett styrande dokument och ska genomsyra allt.
Är vindkraftsindustri i Orsa Finnmark förenlig med visionen?
- **Orsa producerar dubbelt så mycket el som förbrukas inom kommunen**, är det rimligt att Orsa ska ta ett ännu större ansvar för elförsörjningen än man redan gör?
- En uppmaning till Orsas invånare är att sätta sig in i frågan och **inte lättvindigt köpa de argument som serveras av den aktör som är part i målet** och vill tjäna pengar på att exploatera vildmarken i Orsa Finnmark.

ORSAS STARKASTE VARUMÄRKE

Vad är det som drar fler invånare till Orsa kommun och vad söker turister när de åker hit? Vad är det som Orsa kommun och företag som lever av turismen lyfter fram för att marknadsföra Orsa?

Jo, det är naturen, vildmarken, tystnaden och den milsvida utsikten över skog och vackra myrmosaiker. Att besöka platser som Grönklitt, Pikkalampinoppi och Koppången står högt i kurs och turismen är en av de viktigaste inkomstkällorna för kommunen. Friluftsliv som skidåkning, camping, paddling, hundspann, skotersafari, fiske, bärplockning och jakt är exempel på aktiviteter som Orsa Finnmark erbjuder.

Om vindkraftsindustri etableras i Orsa Finnmark så kommer det påverka Orsas varumärke mycket negativt. De 280 meter höga vindturbinerna kommer synas, höras och påverka landskapsbilden och därmed upplevelsen från alla välbesökta platser i området. **Orsa Finnmark innehåller många naturreservat och faktum är att alla tilltänkta områden för vindkraft ligger inom någon kilometers avstånd.** Borta för alltid är den orörda och tysta vildmarken – *Orsas starkaste varumärke.*

Källor: Dalavinds miljökonsekvensbeskrivning

<https://orsa.se/uppleva-och-gora/natur-och-friluftsliv/naturomraden-naturreservat.html>

<https://visitorsa.se/>

<https://www.lansstyrelsen.se/dalarna/besoksmal/naturreservat/koppangen.html>

<https://www.njutiorsanaturen.se/>

VINDKRAFTSINDUSTRI OROAR

Några som är oroliga och vill att vildmarken i Orsa Finnmark ska bevaras är bland annat Orsa Jakt- och Viltvårdskrets. De har tagit del av Dalavinds och Orsa Besparingsskogs plan att upprätta vindkraftsindustri med 67 st. verk på Orsa Finnmark i Orsa kommun och Ljusdals kommun. De uttrycker att det är beklämmande att Orsa kommun:

- Låter detta gå till en folkomröstning trots att det i kommunens Vision 2050 står att Orsa är livskvalitet, natur och "orörda vildmarken och tystnaden".
- Helt plötsligt inte tar mer hänsyn till jakt, fiske, friluftsliv samt de närliggande Orsas Finnmarks unika natur är en förutsättning.

Orsa Jakt- och Viltvårdskrets är därför helt emot att Dalavind och Orsa Besparingsskog etablerar dessa industriområden.

Styrelsen Orsa Jakt- och Viltvårdskrets,
ordförande Robin Nääs.

Skriv under

Många fritidsboende, jägare, fiskare och frekventa besökare som inte har någon rösträtt i folkomröstningen har skrivit under för att protestera mot föreslagna planer om vindkraftsindustri som finns för Orsa Finnmark.

280 METER

80 METER

GLOBEN GÅNGER 3,5

I Orsa Finnmark projekteras det för 67 vindkraftverk som är 280 meter höga, nästan dubbelt så höga som de 11 som finns på Mässingsberget.

Det är inte helt lätt att föreställa sig hur högt 280 meter är, men om du tycker att Globen sticker upp ur Stockholms stadsmiljö kan det vara intressant att veta att den "bara" är 85 meter hög.

Vindkraftverken i Orsa Finnmark blir 3,5 gånger så höga som Globen och därmed högre än alla hittills uppsatta verk i Sverige.

Vid den unika platsen Pikkalampinoppi som är en av de mest besökta utsiktsplatserna i Orsa Finnmark, kommer vindturbiner resa sig 100 meter över det populära resmålet.

Källa: Dalavinds Tekniska beskrivning.

FRAMTIDENS ORSA FINNMARK

Foto: Jörg Arne Jørgensen.

För att frakta, anlägga och sätta upp 67 vindturbiner krävs många transporter och även nya vägar kommer att anläggas och skog kommer att avverkas. **Träd som stått här i flera hundra år kommer att fällas för att ge plats åt de gigantiska vindturbinerna.**

Enligt Dalavinds egna beräkningar kommer det behövas **mer än en halv miljon ton krossmaterial och betong motsvarande 5.000 normalstora villor.** Vägtransporter enbart för att frakta krossmaterial innebär **15.000 transporter med lastbil och andra fordon.** 7.000 transporter för betong, verkdelar och övriga transporter tillkommer.

Utöver allt som krävs för själva vindturbinerna och vägar så tillkommer även inverkan i eller utanför aktuella projektområden för kabeldragning, utbyggnad av och anslutning till elnät. Exakt hur mycket eller vart är inte specificerat i Dalavinds underlag.

Vindkraftsbolagen vill gärna kalla sina projekt "vindparker" när det egentligen handlar om etablering av industriområden.

Källa: Dalavinds Tekniska beskrivning. Foto: Jørg Arne Jørgensen.

ÄR NATUREN VÅR SOPTIPP?

Vid varje verk krävs en hårdgjord yta stor som en fotbollsplan för fundament, transformatorstation och maskiner. Dessutom behövs än mer hårdgjord yta vid sidan av verken till förvaring, maskiner, kranar, omlastning och arbetsmoment.

Fundamentet till varje vindturbin består av 800 m³ betong och 100 ton armeringsjärn. **För projektet i Orsa Finnmark innebär det totalt 53.000 m³ betong och 6.700 ton armering som ska ner i backen** och som vid en nedmontering av vindturbinerna kommer lämnas kvar och täckas över.

Vingarna till vindturbinerna **består av material som inte är återvinningsbart** och det finns ingen fungerande process för avfallshantering även om vindindustrin gärna framhåller att utveckling pågår för att hitta lösningar på problemet. Eftersom bladen inte klassas som farligt avfall (trots att de innehåller både PFAS och Bisfenol A) så spåras de inte och därför har man ingen aning om vart vingarna tar vägen efter nedmontering.

Källa: Dalavinds Tekniska beskrivning, Svensk vindenergi.

Vingspets: 710 m.ö.h.

Navhöjd: 630 m.ö.h.
Distans: 1330 m

Navhöjd 600 m.ö.h.
Distans: 3300 m

Navhöjd 600 m.ö.h.
Distans: 2400 m

TIVOLI MITT I VILDMARKEN

FILM

Bullernivå (BB): 38 dbA

Enligt Dalavinds layout så ligger flera stugområden så nära som 900 meter från närmaste vindkraftverk. Detta innebär en ljudnivå på 35–40 dbA för de närmast boende.

Gränsvärdet för högsta tillåtna ljudnivå är 40dbA för fritidsboende och 35 dbA för friluftsområden enligt Folkhälsomyndighetens riktlinjer. I många andra länder har man valt att lägga ett riktvärde om minst 3 km (alternativt 10 ggr verkshöjd) från bebyggelse. **Här har Dalavind valt att lägga sig så nära det svenska gränsvärdet som möjligt för att maximera antalet verk inom varje område.**

Verken i Orsa Finnmark kommer att synas på långt håll, både för besökare och boende i området. På natten kommer himlen inte att vara mörk längre eftersom alla verk placerade i ytterkant som är högre än 150 meter måste ha **ett högintensivt vitt blinkande ljus dygnet runt**. En stilla stjärnklar natt kommer inte längre vara detsamma utan mer likna ett blinkande och ljudligt tivoli. **Scanna den övre qr-koden för att se vår film och få en uppfattning om vad hinderbelysning innebär.**

Källa: Dalavinds miljökonsekvensbeskrivning.

Läs mer om ljud från vindkraftverk och dess påverkan via qr-koderna.

ORSA FINNMARK – UNIK OCH VÄRD ATT BEVARA

Naturen och miljöerna i Orsa Finnmark är helt unik och verkligen något att värna om och bevara. Här finns kända platser som *Koppången* och *Pilkalampinoppi* men även många fler pärlor att upptäcka i landskapet med flera hundra år gamla naturskogar, vattenfall, skogsjöar med sandstränder, berg, djupa dalar och sammanhängande myrmosaik-områden som sträcker sig miltals mellan skogsområdena.

I Orsa Finnmark är tystnaden och det vilda återkommande oavsett vart du är och här kan du uppleva stjärnklara nätter, gnistrande vinterdagar och avkopplande sommardagar mitt ute i vildmarken långt från bebyggelse, trängsel och stress. **En oas mitt i vardagen som vi kanske tar för given.**

Om du vill veta mer om Orsa Finnmark och varför den är så unik och värdefull så läs gärna "De sista skyddsvärda skogarna".

Eller "Boarderland Wilderness" om Ekoturism i vildmarken i Dalarna.

"DE SISTA SKYDDSVÄRDA SKOGARNA"

"BOARDERLAND WILDERNESS"

HUR PÅVERKAS DJUR OCH NATUR?

Idag är forskning om vindkraftens påverkan på natur, ekosystem, djur och människor i Sverige bristfällig. **Ytskiktet på rotorbladen på vindkraftverken innehåller microplaster och det reproduktionshämmande ämnet Bisfenol A** och när ytmaterialet över tid eroderar frisläpps partiklar och sprids ut i naturen. Åsikterna om hur mycket microplaster vindkraftverk bidrar med går isär men en sak är säker, **ännu mer microplaster och miljöfarliga ämnen bidrar till förstörda livsmiljöer** och vindkraftsbolagen utnyttjar det faktum att det saknas tillräcklig information.

Vindkraftverken utgör en kollisionsrisk för både kungsörnar, fladdermöss och fåglar och även den åverkan som avverkning och exploatering av området i sig innebär har en negativ inverkan på djurarterna eftersom lämpliga områden för vindkraft ofta är samma som den livsmiljö som t.ex. kungsörnen föredrar.

Det har på senare år publicerats ett antal rapporter från andra länder som visar på att både fåglar och däggdjur flyttar bort från vindkrafts-industriområden. **Kungsörnen som är rödlistad och finns i Orsa Finnmark är en art som är särskilt känslig för miljögifter och även små mängder kan ha en påverkan på örnenes reproduktionsförmåga.**

Scanna qr-koderna om du vill du veta mer om vindkraft och dess påverkan på djurlivet.

VART TAR ELEN VÄGEN?

Elförbrukningen i Sverige har legat på samma nivå sedan mitten av 80-talet och produktionen är redan idag till 98% fossilfri. Koldioxidutsläppen i Sverige är i jämförelse med många andra länder låga.

Sverige har ett stort elöverskott de dagar vindkraften ger mycket och exporterar ungefär lika mycket el som vindkraften producerar per år – d.v.s. **hela den mängd el som tillkommit genom vindkraft de senaste 15 åren exporteras till andra länder. Ska Orsa Finnmark offras för att exportera ännu mer el?**

ORSA BIDRAR REDAN

Orsa producerar 200% mer el än vad som förbrukas inom kommunen.

Det betyder att hälften av den el som produceras går till andra utanför kommunen, inom Sverige eller på export till andra länder.

Med andra ord så bidrar Orsa redan med betydligt mer än man kan begära. För man ska komma ihåg att även **den el som produceras idag inom Orsa kommun innebär ingrepp i naturen** t ex genom vindkraft och utbyggnad av kraftstationer i älvar och vattendrag.

Källor: SCB, Energimyndigheten, Ekonomifakta.se

VEM VILL INTE BLI MILJONÄR?

Läs mer om det ekonomiska läget i vindkraftsbranschen via qr-koderna till höger

Men det kommer knappast ske genom att bygga vindkraftverk i Orsa Finnmark. **De eventuella ekonomiska fördelarna från vindkraften är högst osäkra och rapporter visar att många företag som äger vindkraftsparker redovisar miljonförluster och vindkraftsbranschen i Sverige redovisar förluster i storleksordningen miljarder.**

I det arrendeavtal som upprättats mellan Dalavind och Orsa Besparingsskog framgår att en garantiersättning om drygt 9 miljoner kronor kommer att betalas ut. **Dalavind skriver ändå på sin hemsida "Varje år kommer Orsa att få tillbaka cirka 26 miljoner kronor, i form av arrende för marken där vindkraftverken står (beräknat på 40 öre/kWh)" vilket det inte finns någon garanti för.** Blåsiga dagar när vindkraften ger en överkapacitet av el så ligger spotpriset väsentligt lägre.

En vindkraftsutbyggnad kräver dessutom en utbyggnad av elnätet som vi skattebetalare i slutändan får betala. För projekterat område i Orsa Finnmark kommer det att krävas en ny anslutning till stamnätet. **Med andra ord är det stora summor som krävs för att få ut den el som i slutändan inte kommer användas i Orsa.**

Källor: <https://www.orsabesparingsskog.se/wp-content/uploads/2023/02/Avtal-mellan-Orsa-Besparingsskog-och-Dala-Vind-AB.pdf>
<https://dalavind.se/projects-archive/noppikoski-orsa-ljusdals-kommun/>

DET HÄR ÄR BARA BÖRJAN – VALET ÄR DITT

Dalavind är inte den enda aktören inom vindkraftsindustrin som visat intresse för att etablera sig i Orsa Finnmark. Det finns flera företag som under åren lobbats för att få tillgång till det höglänta område som Orsa Finnmark erbjuder. När en ny anslutning till stamnätet väl är på plats så kommer det **öka trycket på och önskingar om att nyttja de möjligheter det erbjuder för vindkraftsetablering i området.**

Om vi inte sätter stopp nu, vad är det då som hindrar ytterligare skövling och exploatering av Orsa Finnmark i framtiden? **En etablering av vindkraftsindustri innebär en oåterkallelig förstörelse av natur och vildmark** – oavsett hur positivt det kan låta när ett vindkraftsbolag som Dalavind presenterar sitt projekt.

Funderar du fortfarande på hur du ska rösta? Vi vädjar till alla er som värnar om de fantastiska naturmiljöerna vi har i Orsa. **Gå till röstlokalerna den 9 juni och rösta NEJ** i frågan om vindkraftsindustri i Orsa Finnmark.

HÄR KAN DU LÄSA MER

Om du vill du veta mer, följ Facebook-gruppen
"NEJ till vindkraftsindustri Orsa Finnmark" och läs mer om *Föreningen
NEJ till vindkraftsindustri Orsa Finnmark* på webbsidan:
<https://nvof.se/index.php/om-foreningen/>

Här hittar du även qr-kod och swish-nummer om du vill **stödja
föreningens arbete** för att bevara den unika naturen i Orsa Finnmark.

SCANNA FÖR ATT
KOMMA TILL NVOF.SE

SWISH:
123 556 84 80

www.nvof.se